

Χαραλάμπους
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ II

Χαραλάμπους Χαρά

Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2013

Αριστοτέλειο
Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης

Χαραλάμπους Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

Άδειες Χρήσης

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons. Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα. Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιאμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σύνοψη

Χαραλάμπος
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

- 1 Ενότητα 11. Κανονικοί πίνακες, παραδείγματα, αντίστροφο φασματικού θεωρήματος
 - Ασκήσεις

Στην ενότητα αυτή θα μελετήσουμε: Κανονικοί πίνακες, παραδείγματα, αντίστροφο φασματικού θεωρήματος, Αν $\langle v, f(w) \rangle = \langle v, g(w) \rangle$ για κάθε v, w τότε $f = g$, αντίστροφο φασματικού θεωρήματος.

Ασκήσεις

Χαραλάμπος
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

1. Αν $a \in V$ (Ερμητιανός) είναι τέτοιο ώστε
 $\langle a, b \rangle = 0, \forall b \in V$ τότε $a = 0$, αφού αν θέσουμε $b = a$ τότε
 $\langle a, a \rangle = 0 \Rightarrow a = 0$

Ασκήσεις

Χαραλάμπους
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος

Ασκήσεις

1. Αν $a \in V$ (Ερμητιανός) είναι τέτοιο ώστε
 $\langle a, b \rangle = 0, \forall b \in V$ τότε $a = 0$, αφού αν θέσουμε $b = a$ τότε
 $\langle a, a \rangle = 0 \Rightarrow a = 0$
2. Όμοια, αν $v_1, v_2 \in V$ είναι τέτοια ώστε
 $\langle v_1, v \rangle = \langle v_2, v \rangle, \forall v \in V$ τότε $v_1 = v_2$, αφού
 $\langle v_1, v \rangle = \langle v_2, v \rangle \Rightarrow \langle v_1 - v_2, v \rangle = 0, \forall v \in V \Rightarrow$
 $v_1 - v_2 = 0 \Rightarrow v_1 = v_2$

Χαραλάμπους
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

3. Έστω $\Phi : V \rightarrow V$ γραμμική συνάρτηση. Τότε
 $\langle a, \Phi(b) \rangle = 0, \forall a, b \in V$ αν και μόνο αν Φ η μηδενική
συνάρτηση ($\Phi(v) = 0, \forall v \in V$)

3. Έστω $\Phi : V \rightarrow V$ γραμμική συνάρτηση. Τότε
 $\langle a, \Phi(b) \rangle = 0, \forall a, b \in V$ αν και μόνο αν Φ η μηδενική
συνάρτηση ($\Phi(v) = 0, \forall v \in V$)

Απόδειξη: Θέλουμε να δείξουμε ότι $\text{Ker}(\Phi) = V$. Έστω ότι
 $\exists b \notin \text{Ker}(\Phi) \Leftrightarrow \Phi(b) \neq 0$. Θέτουμε $a = \Phi(b)$, τότε
 $\langle \Phi(b), \Phi(b) \rangle = 0 \Rightarrow \Phi(b) = 0$, άτοπο.

Αντιστρόφως, αν Φ η μηδενική συνάρτηση τότε προφανώς
 $\langle a, \Phi(b) \rangle = 0, \forall a, b \in V$

4. $\Phi : V \rightarrow V, \Phi \circ \Phi^* = \Phi^* \circ \Phi$ (δηλαδή Φ κανόνικη γραμμική συνάρτηση) αν και μόνο αν
 $\langle \Phi(u), \Phi(w) \rangle = \langle \Phi^*(u), \Phi^*(w) \rangle, \forall u, w \in V$

4. $\Phi : V \rightarrow V, \Phi \circ \Phi^* = \Phi^* \circ \Phi$ (δηλαδή Φ κανόνικη γραμμική συνάρτηση) αν και μόνο αν

$$\langle \Phi(u), \Phi(w) \rangle = \langle \Phi^*(u), \Phi^*(w) \rangle, \forall u, w \in V$$

Υπενθυμίζουμε ότι

$$\langle \Phi(a), b \rangle = \langle a, \Phi^*(b) \rangle, \langle \Phi^*(a), b \rangle = \langle a, \Phi(b) \rangle.$$

Άρα έχουμε $\langle \Phi(u), \Phi(w) \rangle = \langle u, \Phi^*(\Phi(w)) \rangle, \forall u, w \in V$

και $\langle \Phi^*(u), \Phi^*(w) \rangle = \langle u, \Phi(\Phi^*(w)) \rangle$

4. $\Phi : V \rightarrow V, \Phi \circ \Phi^* = \Phi^* \circ \Phi$ (δηλαδή Φ κανόνικη γραμμική συνάρτηση) αν και μόνο αν

$$\langle \Phi(u), \Phi(w) \rangle = \langle \Phi^*(u), \Phi^*(w) \rangle, \forall u, w \in V$$

Υπενθυμίζουμε ότι

$$\langle \Phi(a), b \rangle = \langle a, \Phi^*(b) \rangle, \langle \Phi^*(a), b \rangle = \langle a, \Phi(b) \rangle.$$

Άρα έχουμε $\langle \Phi(u), \Phi(w) \rangle = \langle u, \Phi^*(\Phi(w)) \rangle, \forall u, w \in V$

και $\langle \Phi^*(u), \Phi^*(w) \rangle = \langle u, \Phi(\Phi^*(w)) \rangle$

Έστω λοιπόν ότι

$$\langle \Phi(u), \Phi(w) \rangle = \langle \Phi^*(u), \Phi^*(w) \rangle \Leftrightarrow$$

$$\langle u, \Phi^*(\Phi(w)) \rangle = \langle u, \Phi(\Phi^*(w)) \rangle \Leftrightarrow$$

$$\langle u, (\Phi^* \circ \Phi - \Phi \circ \Phi^*)(w) \rangle = 0, \forall u, w \in V \Leftrightarrow$$

$\Phi^* \circ \Phi - \Phi \circ \Phi^*$ είναι η μηδενική συνάρτηση,

άρα $\Phi^* \circ \Phi = \Phi \circ \Phi^*$

5. Έστω $\begin{pmatrix} 2 & 4 & 8 \\ 2 & 3 & 6 \\ 3 & 3 & 6 \end{pmatrix}$, $X = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix}$, $C = \begin{pmatrix} c_1 \\ c_2 \\ c_3 \end{pmatrix}$, να
λυθεί το σύστημα $AX = 0$ και να βρεθεί μια βάση του
μηδενοχώρου $Null(A)$

5. Έστω $A = \begin{pmatrix} 2 & 4 & 8 \\ 2 & 3 & 6 \\ 3 & 3 & 6 \end{pmatrix}$, $X = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix}$, $C = \begin{pmatrix} c_1 \\ c_2 \\ c_3 \end{pmatrix}$, να
λυθεί το σύστημα $AX = 0$ και να βρεθεί μια βάση του
μηδενοχώρου $Null(A)$

$$A \xrightarrow{\substack{\Gamma'_2 = \Gamma_2 - \Gamma_1 \\ \Gamma'_1 = \frac{\Gamma_1}{2}, \Gamma'_3 = \frac{\Gamma_3}{3}}} \begin{pmatrix} 1 & 2 & 4 \\ 0 & -1 & -2 \\ 1 & 1 & 2 \end{pmatrix}$$

5. Έστω $A = \begin{pmatrix} 2 & 4 & 8 \\ 2 & 3 & 6 \\ 3 & 3 & 6 \end{pmatrix}$, $X = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix}$, $C = \begin{pmatrix} c_1 \\ c_2 \\ c_3 \end{pmatrix}$, να
λυθεί το σύστημα $AX = 0$ και να βρεθεί μια βάση του
μηδενοχώρου $Null(A)$

$$A \xrightarrow{\substack{\Gamma'_2 = \Gamma_2 - \Gamma_1 \\ \Gamma'_1 = \frac{\Gamma_1}{2}, \Gamma'_3 = \frac{\Gamma_3}{3}}} \begin{pmatrix} 1 & 2 & 4 \\ 0 & -1 & -2 \\ 1 & 1 & 2 \end{pmatrix}$$
$$\longrightarrow \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 2 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix} \longrightarrow \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

Χαραλάμπος
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

Έχουμε $rank(A) = 2$, $dim(Null(A)) = 1$, $det(A) = 0$, $\lambda = 0$
ίδιοτιμή του A .

Έχουμε $rank(A) = 2$, $dim(Null(A)) = 1$, $det(A) = 0$, $\lambda = 0$
ίδιοτιμή του A .

Βρίσκουμε τελικά ότι

$null(A) = \{(0, -2z, z) : z \in \mathbb{R}\} = S(\{(0, -2, 1)\})$ και ο
ιδιοχώρος της ιδιοτιμής $\lambda = 0$ έχει για ιδιοδιάνυσμα το
 $(0, -2, 1)$

Έχουμε $rank(A) = 2$, $dim(Null(A)) = 1$, $det(A) = 0$, $\lambda = 0$
ίδιοτιμή του A .

Βρίσκουμε τελικά ότι

$null(A) = \{(0, -2z, z) : z \in \mathbb{R}\} = S(\{(0, -2, 1)\})$ και ο
ιδιοχώρος της ιδιοτιμής $\lambda = 0$ έχει για ιδιοδιάνυσμα το
 $(0, -2, 1)$

Χαραλάμπος
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

Να βρεθούν συνθήκες ώστε το σύστημα $AX = C$ να έχει ακριβώς μία λύση, να έχει άπειρες λύσεις ή να μην έχει καθόλου λύσεις.

Να βρεθούν συνθήκες ώστε το σύστημα $AX = C$ να έχει ακριβώς μία λύση, να έχει άπειρες λύσεις ή να μην έχει καθόλου λύσεις.

$$[A|C] \xrightarrow{\substack{\Gamma'_2 = \Gamma_2 - \Gamma_1 \\ \Gamma'_3 = \frac{\Gamma_3}{3}}} \left(\begin{array}{ccc|c} 2 & 4 & 8 & c_1 \\ 0 & -1 & -2 & c_2 - c_1 \\ 1 & 1 & 2 & \frac{c_3}{3} \end{array} \right) \rightarrow$$

$$\left(\begin{array}{ccc|c} 2 & 4 & 8 & c_1 \\ 0 & -1 & -2 & c_2 - c_1 \\ 1 & 0 & 0 & \frac{c_3}{3} + c_2 - c_1 \end{array} \right)$$

Ακριβώς μια λύση:

Αν $AX = C$ είναι συμβατό τότε $2 = \text{rank}(A) = \text{rank}([A|C])$
και θα υπάρξει παράμετρος άρα ποτέ δε θα έχουμε ακριβώς
μόνο μία λύση.

Το σύστημα δε θα είναι συμβατό αν $\text{rank}(A) \neq \text{rank}([A|C])$

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Dr. Φωτιάδης Ανέστης
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2013-14

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

